Келишилди:
БухМТИ ректори
______ Н.Р.Баракаев
_________ 2020 йил

Тасдиқлайман:
Ёшлар билан ишлаш бўйича
проректор ______ Ю.А.Шукуриллаев
_________ 2020 йил

Тасдиқлайман:
Ходимлар бўлими бошлиғи
____________ Г.Жумаева
________ 2020 йил

I. Умумий қоидалар

1. Институт ходимларининг коррупцияга қарши курашиш ва одоб-ахлоқ қоидалари, ходимларнинг эгаллаб турган лавозимидан қатъи назар коррупцияга қарши курашиш, касбий одоб-ахлоқнинг умумий принциплари ва хизматдаги хулқ-атворининг асосий қоидалари йиғиндисидан иборат.
2. Қоидалар коррупция ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга, улар содир этилишининг сабаб ва шарт-шароитларини бартараф этишга, уларни юксак ҳуқуқий онглилик, Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлари ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларига қатъий риоя қилишга, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга йўналтирилган.
3. Ходимнинг қоидаларга амал қилиш мажбурияти институтга ишга қабул қилинган кундан эътиборан келиб чиқади.

Ишга кираётган шахслар қоидалар билан имзо қўйдирган ҳолда таништириладилар.

4. Ходимлар барча қонун ҳужжатлари ва қоидалар талабларига риоя этишлари шарт. Қоидаларга риоя этиш ходимларнинг касбий фолиятини ва хизматдаги хулқ-атворини баҳолаш мезонларидан бири ҳисобланади.

И. Ходимларнинг хизматдаги хулқ-атворининг асосий принциплари ва коидалари

5. Ходимлар ўз касбий фаолиятини қуйидаги принциплар асосида амалга оширишлари керак:

а) қонунийлик;

б) фуқаролар ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларининг устуворлиги;

в) очиқлик ва шаффофлик;

г) тизимлилик;

д) давлат ва фуқаролик жамиятининг ҳамкорлиги;

е) ватанпарварлик ва хизмат бурчига фидойилик;

ё) давлат ва жамият манфаатларига содиқлик;

ж) адолатлик, ҳалоллик ва холислик;

з) манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслик;

и) коррупцияга қарши курашиш ва унинг олдини олишга доир чора-тадбирлар устуворлиги;

й) жавобгарликнинг муқаррарлиги.

6. Ходимлар қуйидагиларга мажбур:

- хизмат вазифаларини бажаришда давлат принциплари ва талабаларига катьий риоя этиш;

- ўз хизмат вазифаларини виждонан, юксак касбий даражада бажариш;

- юқори давлат органлари ва мансабдор шахсларининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган (берган) қарорларини (топшириқларини) ўз вақтида сифатли бажариш;

- ўз фолиятини конун хужжатларида ва ички хужжатларида белгиланган лавозим ваколатлари доирасида амалга ошириш;

- ўз хизмат вазифаларини бажаришда бирор-бир шахслар, гуруҳлар ёки ташкилотларга ён босмаслик ва устунлик бермаслик, уларнинг таъсиридан мустақил бўлиш, фуқароларнинг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва қонуний манфаатларини ҳисобга олиш, камситиш ҳолатларига йўл қўймаслик;

- ўз хизмат вазифаларини бажаришга тўсқинлик қилувчи бирор-бир шахсий, мулкий ва бошқа манфаатларининг таъсири билан боғлиқ бўлган ҳатти-ҳаракатларига бархам бериш;

- норматив-ҳуқуқий ҳужжат ва идоравий ҳужжатларда белгиланган чеклашлар ва тақиқларга риоя қилиш, ўз хизмат вазифаларини оғишмай бажариш;

- ўз хизмат фаолиятига бирор-бир таъсир кўрсатиш имкониятига бархам бериш;

- Ўзбекистон Республикаси ва бошқа давлат халқларининг урф-одатлари ва анъаналарини ҳурмат қилиш, турли этник, ижтимоий гуруҳлар ва конфессияларнинг маданий ҳамда бошқа хусусиятларини ҳисобга олиш, ижтимоий барқарорликка, миллатлараро тотувликка кўмаклашиш;

- ўзларининг хизмат вазифаларини виждонан бажаришда шубҳа пайдо қилиши мумкин бўлган хулқ-атвордан ўзини тийиш, шуниндек ўз обрўсига ёки давлат органининг нуфузига зарар етказишга қодир бўлган вазиятларга йўл қўймаслик;

- хизмат мавқеидан давлат органлари, бошқа ташкилотлар, уларнинг мансабдор шахслари, шунингдек фуқаролар фаолиятига ноқонуний таъсир кўрсатиш учун фойдаланмаслик;

- соҳада коррупцияга нисбатан муросасиз муносабатни шакллантириш;

- коррупцияга қарши курашиш ва унинг олдини олишга доир чора-тадбирларни амалга ошириш;

7. Сиёсий-иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқлик, шунингдек шахсий важлар ва бошқа субъектив сабаблар ходимларнинг қонун ҳужжатлари талабларини ва қоидаларни бузишга асос бўла олмайди.

8. Агар қонун ҳужжатларида бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, ходимларга ўз хизмат вазифаларини бажариши муносабати билан бирор-бир моддий бойликларни олиш ёҳуд жисмоний ёки юридик шахслардан бошқача наф кўриш тақиқланади.

9. Ходимлар коррупция ҳолатларига қарши курашиши ва уларнинг профилактикасига фаол кўмаклашиши шарт.

Ходимлар ўз раҳбарларини ёҳуд ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларини уларни ҳуқуқбузарликлар содир этишга оғдириш мақсадида бирор-бир шахсларнинг қилган мурожаатларининг барча ҳолатлари тўғрисида, шунингдек бошқа ходимлар томонидан содир этилган ҳуқуқбузарликларнинг ўзларига маълум бўлган ҳар қандай ҳолатлари ҳақида хабардор килиш шарт.

Раҳбарлар қонунчиликнинг бузилиши фактлари тўғрисида мурожаат қилганлиги муносабати билан ёҳуд билдирилган фикр ва мурожаатдаги танқиди учун, худди шунингдек бошқача шаклда танқид қилганлиги учун ходимларнинг ишдан бўшатилишига ёки бошқача шаклда таъқиб қилинишига йўл қўймасликни таъминлаши керак.

10. Ходимлар касбий фолияти давомида ўзларига маълум бўлган ахборотнинг сақланишини ва махфийлигини таъминлаш юзасидан барча чораларни кўришлари шарт, уларнинг ошкор этилганлиги учун улар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

11. Раҳбар ўзига бўйсунувчи ходимларга нисбатан юқори профессионализм, софлик ва адолатда ўрнак бўлиши, давлат органида ёҳуд унинг таркибий ёки ҳудудий бўлинмасида маънавий-психологик муҳит шаклланишига кўмаклашиш лозим, у ўзига бўйсунувчи ходимлардан уларнинг хизмат вазифалари доирасидан чиқиб кетадиган топшириқларни бажаришини талаб қилмаслиги, шунингдек қонунга хилоф қатти-харакатларни содир этишга ундамаслик керак.

Раҳбар кадрларни қариндошлик, ҳамшаҳарлик ёки шахсий садоқат белгилари бўйича танлаш ва жой-жойига қўйиш ҳолатларига йўл қўймаслиги зарур. У гуруҳбозлик, маҳаллийчилик, фаворитизм кўринишлари, шунингдек ўз хизмат вазифаларини бажариш жараёнида бошқа салбий омилларнинг қатьий равишда олдини олиш лозим. Рахбар:

- манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш ва уларни тартибга солиш юзасидан ўз вақтида чора-тадбирлар кўриш;
- коррупцияга қарши курашиш ва унинг олдини олиш чораларини кўриш;
- ходимларни самарали бошқариш, ўзига ишониб топширилган мулкка ва молиявий маблағларга эҳтиёткорлик ва тежамкорлик билан муносабатда бўлиши шарт. Раҳбар ўзига бўйсунувчи, хизматдаги хулқ-атвор принциплари

ва Қоидаларни бузаётган ходимларнинг ҳатти-ҳаракатларига (ҳаракатсизлигига) йўл қўйилмаслиги учун жавоб беради.

12. Ходимлар ўзларининг хизмат вазифаларига бўлган муносабати билан жамоада ишчанлик, ўзаро ҳайрихоҳлик ва амалий ҳамкорлик муҳитини қарор топтиришга интилишлари керак.

Ходимлар хушмуоамала, илтифотли, одобли, эътиборли, фуқаролар ва ҳамкасблари билан ўзаро муносабатда сабр-тоқатли бўлиши, уларни ҳурмат қилиши шарт. Ходимлар ўзига бўйсунувчиларга ва фуқароларга нисбатан қўполлик қилмаслиги, одамларнинг шаъни ва қадр-қимматини камситмаслиги, уларга асоссиз психологик ва жисмоний таъсир кўрсатиш ҳолатларига йўл қўймаслиги керак.

Хизмат вазифаларини бажариш чоғида иш шартлари ва хизмат тадбирларининг шаклига боғлиқ ҳолда ходимларнинг ташқи кўриниши фуқароларнинг давлат органига нисбатан ҳурмат билан муносабатдан бўлишга ёрдам бериши, умумий қабул қилинган иш услубига мувофиқ бўлиши, улар расмийлиги, вазминлиги ва тартиблилиги билан бошқалардан ажралиб туриши керак.

13. Ходимлар хизматдан ташқари вақтда умумий қабул қилинган одоб-ахлоқ нормаларига риоя этишлари, ғайриижтимоий ҳатти-ҳаракатларга йўл қўймаслиги карак.

III. Манфаатлар тўқнашуви

14. Ходимлар ўз хизмат вазифаларини бажаришда манфаатлар тўқнашувига сабаб бўладиган шахсий манфаатдорлик ҳолатларига йўл қўймасликлари керак.

Манфаатлар тўқнашуви ходимларнинг шахсий манфаатлари уларни ўз хизмат вазифаларини холисона ва беғараз бажаришга таъсир кўрсатадиган ёки таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳолатларда пайдо бўлади.

Ходимларнинг шахсий манфаатдорлиги уларнинг шахсан ўзи ёки яқин қариндошлари, шунингдек улар яқин ёки ишбилармонлик муносабатларида бўладиган бошқа шахслар учун ҳар қандай наф кўриш ёки афзалликларига эга бўлишини ўз ичига олади.

Манфаатлар тўқнашуви юзага келган тақдирда ходимлар ўз раҳбарини дарҳол хабардор қилиши керак.

Манфаатлар тўқнашуви мавжудлиги тўғрисидаги маълумотни олган раҳбар уни тартибга келтириш бўйича ўз вақтида чоралар кўриши шарт.

15. Ходимларнинг манфаатлар тўқнашуви билан боғлиқ тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиши тақиқланади.

Ходимлар ўзларининг хизмат вазифаларини талаб даражасида бажаришга ёки уларга зарар етказиши мумкин бўлган фаолиятини амалга оширмаслиги, шунингдек лавозимни эгалламаслиги керак.

Ходимлар ҳар қандай ҳолатларда ҳам ўз хизмат мавқеидан мумкин бўлмаган шахсий фойдани олиши мумкин эмас.

Ходимлар ўз раҳбарини манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслик бўйича чоралар кўриш мақсадида тижорат ташкилотларининг устав капиталида иштироки этиш тўғрисида хабардор қилиши шарт.

Ходимлар лавозимга тайинланаётганда ва хизмат вазифаларини бажараётганда ўзининг хизмат вазифаларини зарур даражада бажаришига таъсир кўрсатадиган ёки таъсир кўрсатиши мумкин бўлган шахсий манфаатдорлигининг мавжудлиги ёки мавжуд бўлиши имконияти тўғрисида маълум қилиши шарт.

IV. Коррупцияга қарши курашиш ва одоб-ахлоқ қоидаларини бузганлик учун жавобгарлик

17. Коррупциявий ҳолатлар ёки бошқа ҳуқуқбузарликлар содир этганлик қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка сабаб бўлади.

18. Коррупциявий ҳолатлар ёки бошқа ҳуқуқбузарликлар содир этган шахслар суднинг қарорига кўра муайян ҳуқуқлардан, шу жумладан муайян лавозимларни эгаллаш ҳуқуқидан қонунга мувофиқ маҳрум этилиши мумкин.

19. Ходимлар томонидан Қоидаларнинг бузилиши уни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгарликка тортиш учун асос бўлиши мумкин.

20. Ходимлар томонидан Қоидаларга риоя этилиши аттестациялар ўтказишда, юқори ва бошқа лавозимларга тавсия этиш учун кадрлар заҳирасини шакллантиришда, тақдирлаш ёки мукофотларга тавсия этишда ҳисобга олинади.

21. Қоидаларда назарда тутилган нормаларнинг бузилиши махсус таркибий бўлинма ёки Коррупцияга қарши курашиш ва одоб-ахлоқ комиссияси томонидан кўриб чиқилади.

Коррупцияга қарши курашиш ва одоб-ахлоқ комиссияси, махсус таркибий бўлинма мавжуд бўлмаган тақдирда, тегишли бўлинмалар ходимларидан одатда 5-11 кишидан иборат таркибда тузилади. Коррупцияга қарши курашиш ва одоб-ахлоқ комиссиясининг мақсади, вазифалари, ҳуқуқлари, жавобгарлиги ва унинг фаолиятини ташкил этишнинг бошқа масалалари раҳбар томонидан тасдиқланган Коррупцияга қарши курашиш ва одоб-ахлоқ комиссияси тўғрисидаги низомда белгиланади.

Қоидаларнинг бузилиши ҳолатларини махсус таркибий бўлинма ёки Коррупцияга қарши курашиш ва одоб-ахлоқ комиссияси томонидан кўриб чиқиш натижалари бўйича интизомий ёки бошқача тарздаги қоида бузилишларининг мавжудлиги (мавжуд эмаслиги) тўғрисида хулоса чиқарилади. Айни вақтда Қоидаларни бузган ходимни жавобгарликка тортиш тўғрисидаги таклиф раҳбарга кўриб чиқиш учун киритилади. Йўл қўйилган қоида бузилишининг характерини ҳисобга олган ҳолда, Коррупцияга қарши

курашиш ва одоб-ахлоқ комиссияси ходимга нисбатан Қоидаларнинг бузилишига йўл қўймаслик тўғрисидаги огоҳлантириш билан чекланиши мумкин.

Ходимлар ўзлари йўл қўйган қоида бузилиши, қоида бузилишининг кўриб чиқилиши жараёни ҳақида ахборотни олиш ва ўзини ҳимоя қилиш учун далилларни тақдим этиш, шунингдек раҳбарнинг қарорлари юзасидан белгиланган тартибда шикоят қилиш ҳуқуқига эга.

V. Якуний қоидалар

22. Зарурат бўлганда ушбу Қоидаларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг буйруғига асосан белгиланган тартибда амалга оширилади.